

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.I.20.303/2026/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Barbalics Ügyvédi Iroda (Cím4., ügyintéző: dr. Barbalics István ügyvéd) által képviselt Felperes1 (Cím2) kérelmezőnek – a törvényes képviselői elnök által képviselt Alperes1 (Cím1.) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 7.Pk.20.523/2026/12. számú végzése ellen a kérelmező részéről 3. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla a kérelmező Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasítja.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, azt fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája az állam javára legkésőbb e végzés meghozatalától számított 60 (hatvan) napon belül 44 760 (negyvennégyezer-hétszázhatvan) forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket, amelynek során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a kérelmező jogutódként peres fél a jogelődje által eredetileg 2005. június 8-án a ... Városi Bíróságon előterjesztett fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemmel indult perben, amely áttétel folytán a települési Járásbíróságon volt folyamatban. Az eljáró bíróság 2008. május 8-án ügyszám1 számú végzésével a per tárgyalását felfüggesztette a Rt. „f.a” felszámolási eljárásának jogerős befejezéséig. A felfüggesztett perben az eljáró bíróság 2010. július 5-én kelt végzéssel a kérelmező jogelődje (magánszemély), mint felperes által indított per iratait elkülöníteni

rendelte, majd 2010. július 12-én kelt ügyszám2. alatti végzésével megállapította az eljárás félbeszakadását a felperes halála miatt. Az alperes 2010. augusztus 2-án benyújtott beadványában perbe vonta magánszemély jogutódait és kérte az eljárás folytatását. A kérelmező 2010. szeptember 20-án bejelentette, hogy a perbe be kíván lépni. Az eljárás bírósága ezt követően 2010. december 17-én kelt ügyszám3 szám alatti végzésével a per tárgyalását felfüggesztette a Rt. „f.a” felszámolási eljárásának jogerős befejezéséig. A kérelmező 2025. augusztus 26-án ismét bejelentette perbelépési szándékát, kérte a per folytatását, amelyről az eljárás bírósága 2025. augusztus 27-én rendelkezett. Az eljárás bírósága ügyszám4 szám alatti, 2025. szeptember 25-én jogerős végzéssel állapította meg a jogutódlást, majd 2025. november 6-án hozott elsőfokú ítéletet, amely 2025. december 11-én jogerőre emelkedett (a továbbiakban: alapügy). A kérelmező 1/2 arányban örököse a 2008. július 24-én elhunyt magánszemélynek.

[2] A kérelmező módosított kérelmében 2 955 600 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet az alapügy 2005. június 8. és 2025. szeptember 1. közötti időtartamára. A másodfokú eljárás szempontjából jelentőséggel bíró hivatkozása szerint jogutódként is megilleti a jogelődjének a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján járó vagyoni elégtétel egésze.

[3] A kérelmezett az elleniratában elsődlegesen az eljárás megszüntetését kérte, mivel a kérelem benyújtásakor a kérelmező még nem volt peres fél. Érdemben elsődlegesen kérte a kérelem elutasítását, másodlagosan pedig egyes részidőszakok levonását indítványozta. Hivatkozott arra, hogy a kérelmező jogutódként érvényesítheti a perbeli jogelődjét az észszerű határidő túllépése folytán arányosan megillető vagyoni elégtételt a jogelőd haláláig terjedő időtartamra, azzal, hogy a jogutódként az összeg 1/2 hányadára jogosult.

[4] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett végzéssel kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 1 463 600 forintot és 36 236 forint költséget, amelyet meghaladóan elutasította a kérelmet. Kötelezte a kérelmezőt 45 257 forint illeték megfizetésére és megállapította, hogy 43 483 forint eljárási illeték az állam terhére marad.

[5] A végzés másodfokú eljárás szempontjából releváns indokolása szerint az alapügy számított pertartama 2005. június 8. és 2025. szeptember 1. közötti 7389 nap.

[6] A végzés indokolásában kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a kérelmező jogutódlását időközben jogerős bírósági döntés megállapította, ekként az eljárás megszüntetésének nem volt helye. A perrendi szabályok szerint a jogutód a jogelődjének a helyébe lép, ami azt jelenti, hogy a kérelmező – jogelődje jogán és a halál pillanatában anyagi jogi jogutódlással, majd perbeli jogutódlással – az alapperes peres fele. A jogutódot eljárásjogi szempontból úgy kell tekinteni, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, amiből az is

következik, hogy a jogfolytonosnak minősülő jogutódot megilleti a vagyoni elégtétel iráni követelés a Pevtv. lapján számítandó, vagyoni elégtétel alapjául szolgáló teljes időtartamra.

[7] Rögzítette, hogy a kérelmezett a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján kérte levonni a 2010. szeptember 20. és 2025. augusztus 26. közötti 5455 napot, mivel az alapügyben eljáró bíróság nem döntött a kérelmező perbelépés iránti kérelmről, amely mulasztás miatt a kérelmező nem nyújtott be az eljárás elhúzódása miatti kifogást. Hangsúlyozta, hogy ezen időszakban az eljárás félbeszakadását is megállapította a bíróság és annak felfüggesztéséről is rendelkezett, az eljáró bíróság pervezetése azonban nem bírálható felül jelen eljárásban. A kérelmező perbelépésre vonatkozó kérelmről a bíróságnak 2010. szeptember 20-át követő 30 napon belül kellett volna döntenie, a kérelmező a mulasztást megközelítőleg két hét elteltével ismerhette fel, így 2010. november 3-tól már elvárható volt az eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtása. A bíróság ugyanakkor 2010. december 17-én a per tárgyalásának felfüggesztéséről döntött, amelyről a kérelmező 2010. december 23-án szerzett tudomást, ekként csak ezen 50 napot tekintette levonhatónak, mivel a felfüggesztés időtartamának levonására nem látott lehetőséget.

[8] A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján továbbá levonta a 2010. július 12. és 2010. augusztus 2. közötti 21 napot, mivel a kérelmező jogelődje vonatkozásában a jogerős hagyatékátadó végzés már 2008. december 29-én rendelkezésre állt; de azt a kérelmező nem jelentette be, azonban ezen időpontban a per fel volt függesztve. Az eljáró bíróság 2010. július 12-én a jogelőd halálának észlelését követően a tárgyalást elkülönítette és megállapította a félbeszakadást, az eljárás ezt követően azért nem folytatódott, mert a kérelmező nem terjesztett elő jogutódlás megállapítása iránti kérelmet. Az alperes 2010. augusztus 2-án vonta perbe a kérelmezőt, ezen két időpont között a per a kérelmező érdekkörében álló okból nem folyt.

[9] Kifejtette továbbá, hogy a kérelmezőt jogutódként a jogelődje után számított vagyoni elégtétel 1/2-e illeti meg, mert bár teljeskörű jogutódnak minősül, ezért a sérelmezett eljárást úgy kell tekinteni, mintha mindvégig ő maga vett volna abban részt, a jogutódok nem jogosultak több összegre, mint a jogelődjük, hanem a napi 400 forint vagyoni elégtétel összesen illeti meg őket (BDT2023. 4700., Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.149/2025/2. és Pkf.II.20.313/2025/2.).

[10] Mindezek miatt a kérelmező jogutódként a 71 nap levonását követően 7318 napra 1 463 600 forint vagyoni elégtételre jogosult. Az ebből adódó pernyertesség-pervesztesség arányára tekintettel rendelkezett a meg nem fizetett eljárási illeték és az eljárási költség viseléséről, a kérelmező által felszámított ügyvédi munkadíj mérséklésére nem látott indokot.

[11] A kérelmező a fellebbezésben kérte a végzés részbeni megváltoztatásával a vagyoni elégtételt elsődlegesen 1 492 000 forinttal, másodlagosan 1 099 800 forinttal felemelni, kérte továbbá az elsőfokú „perköltségnek” 37 654 forint +áfa összeggel való felemelését, valamint

az eljárási illeték megfizetése alóli mentesítését. Kérte, hogy az ítéltábla keresse meg az Igazságügyi Minisztériumot az Emberi Jogok Európai Egyezménye a továbbiakban: EJEE) 6. és 41. cikkeinek az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) általi értelmezésével kapcsolatosan abban a kérdésben, hogy a hazai alapügyekben folyamatban lévő bírósági eljárásban a jogelőd fél jogutódként belépő félnek megítéli-e az EJEB a nem jogutódokkal azonos mértékű nem vagyoni kártérítést, azaz a jogelőd jogán megillendő kártérítést osztja-e a jogutódok számával, avagy nem. Indítványozta továbbá, hogy az ítéltábla egyedi normakontroll-eljárás keretében forduljon az Alkotmánybírósághoz a Pevtv. szerinti többes jogutódlás esetén alkalmazandó vagyoni elégtétel szabályainak értelmezésével kapcsolatosan.

[12] Hangsúlyozta, hogy a félbeszakadt eljárásban 2010. szeptember 20-án jelentette be perbelépési szándékát (az alperes már 2010. augusztus 2-án perbe vonta), amelyről a bíróság az előírt 30 napos határidőben nem döntött. Legkésőbb 2010. szeptember 2-án a kérelmezőnek alperessé (helyesen: felperessé) kellett volna válnia, a perbíróság a jogutódlás megállapításának elmulasztásával elvonta jogi képviselő nélkül eljáró fél jogorvoslathoz való alapjogát is, amely miatt nincs hatékony jogorvoslati jog, arra a Pevtv. sem terjed ki. Az eljárt bíróság mulasztása nem értékelhető a kérelmező terhére, erre tekintettel – ha az elsődleges fellebbezése nem alapos – 2005. június 9. és 2010. október 20. közötti 1959 napra jogutódként 783 600 forint felére tarthat igényt (391 800 forint), míg 2005. június 10. és 2025. szeptember 1. közötti 5429 napra saját jogon 2 171 600 forint, azaz összesen 2 563 400 forint vagyoni elégtétel illeti meg. Erre tekintettel a 71 nap levonásának sincs törvényes alapja.

[13] Előadta továbbá, hogy az EJEB joggyakorlata szerint a jogutódokat a polgári bírósági eljárásnak a jogelőd által indított eljárás kezdő időpontjától megilleti a jóvátétel. Részletesen vitatta azt a jogalkalmazói megoldást, amely a vagyoni elégtétel összegét megosztja a jogutódok között. Álláspontja szerint ez az értelmezés önellentmondásos: a bíróság döntése szerint a jogutódlást úgy kell tekinteni, mintha a jogutódok mindvégig részt vettek volna az eljárásban. Ha a jogi fikció szerint a jogutódok már a per kezdetétől jelen vannak, akkor logikailag elkerülhetetlen a következtetés, hogy az eljárás elhúzódása az ő személyes jogaikat is sértette a kezdetektől fogva. A bíróság döntése tehát belső logikai ellentmondásban áll: elismeri a jogutódok folyamatos perbeli jelenlétét, de megtagadja tőlük a jogalanyi minőségükből fakadó egyéni elégtételt. Ez a következtetés anyagi jogi analógia, amely idegen az alapjogi kompenzáció természetétől. A vagyoni elégtétel sui generis jogintézmény, amelynél az egyéni alapjogsérelem az irányadó. A jogutódok a jogelőd jogán, az alapügy kezdő időpontjától, alanyi jogon jogosultak az EJEE 6. cikke szerinti tisztességes bírósági eljárás megsértése miatti alapjogsérelem esetén érdemi jogvédelmet és méltányos elégtételt kérni az EJEB-től. Az elsőfokú bíróság döntése a rá vonatkozó, az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat figyelmen kívül hagyta, és így az érintett felek tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét is okozta. Részletesen összehasonlította a vagyoni elégtétel ügyében kialakult magyar és az EJEB gyakorlatot, és rámutatott: az előző logikailag hibás érvelése, hogy a nem vagyoni sérelem osztható vagyoni érték, a jogutódlás eljárási fikciója korlátozza a kártérítést, ennek eredménye fix keretösszeg felosztása az alanyok között; addig az utóbbi helyes gyakorlata szerint a nem vagyoni sérelem személyhez kötött és nem osztható, a jogutódlás csak a perbeli állást viszi át, a sérelem mértékét nem limitálja, ennek eredménye fejenkénti értékelés az áldozati status alapján. Utalt arra, hogy a

Pócza és mások kontra Magyarország (no. 13353/21.), a KESZO ELIT Bt. és mások kontra Magyarország (no. 27524/23.), a Gyöngyvér Antalné és mások kontra Magyarország (no. 11193/21.), a Horváth Katalin és mások kontra Magyarország (no. 60912/21.), a Kormos Lajos és mások kontra Magyarország (no. 19380/21.), a Zsifkovics István és mások kontra Magyarország (no. 25717/21.) ítéletekben az EJEB több jogutód részére személyenként ugyanakkora összegű kártérítést állapított meg és az elsőfokú végzéssel ellentétben nem osztotta meg annak mértékét.

[14] A kérelmezett a kérelmező fellebbezésére nem tett észrevételt.

[15] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 131. §-ának (1) bekezdése és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. §-ának (1) bekezdése értelmében a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását kezdeményezheti. Az ítéltábla azonban nem észlelte, hogy a vonatkozó jogszabályi rendelkezések az Alaptörvénybe ütköznek. Ezzel szemben – az alább részletezettek szerint – meg tudta határozni a vagyoni elégtételre való jogosultság vonatkozásában a jogutódlás következményeit a jogintézmény rendeltetése, a jogalkotói célok és az EJEB gyakorlata alapján, erre tekintettel alaptalannak találta a kérelmező Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét, ezért azt elutasította [Pp. 131. §-ának (4) bekezdése], érdemben bírálta el a fellebbezést és azt megalapozatlannak találta.

[16] Az ítéltábla az elsőfokú végzést a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése alapján a fellebbezés korlátai között bírálta felül, így nem érintette a kérelmezettet 1 463 600 forint vagyoni elégtétel és 36 236 forint költség megfizetésére kötelező rendelkezést. Az elsőfokú végzés felülbírálatának korlátját képezte a Pp. 370. §-a (1) bekezdésének utolsó mondata szerint a fellebbezés jogi indokolása is.

[17] A kérelmező fellebbezésével összefüggésben az ítéltábla hangsúlyozza, hogy – részben az elsőfokú bíróság által is hivatkozott határozataiban – már számos alkalommal foglalkozott a vagyoni elégtételhez való jogosultsággal és az ahhoz kapcsolódó jogutódlással (pl. Pkf.II.20.142/2026/2. számú végzés). Ennek kapcsán következetes és állandó értelmezést alkalmazott, amely során nem került ellentétbe a nem vagyoni sérelmek kompenzálását érintő bírósági gyakorlattal, valamint az észszerű idő sérelmének kompenzálásával kapcsolatos hazai alkotmánybírósági és EJEB-gyakorlattal sem. Hangsúlyozza, hogy észszerű időn belüli eljáráshoz való jog nem minősül személyiségi jognak, annak megsértése alapjogi sérelem, amely miatti bírósági eljárás kezdeményezése nem a sérelmet elszenvedett személyéhez kötött. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:54. §-ának (1) bekezdésén alapuló személyiségi jogok akár élők közötti, akár halál esetére szóló jogutódlásának kizártságával ezen alapjogi sérelem esetén nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely szerint az ezen alapuló igények személyhez kötődnek, ezért egyébként is az élők közötti és a halál esetére szóló anyagi jogi jogutódlás sem kizárt.

[18] A Pevtv. 7. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy vagyoni elégtétel jár a félnek, ha a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető joga sérül. A vagyoni elégtételhez való jog alapja, hogy az eljárás figyelembe vehető időtartama meghaladja a törvényben meghatározott észszerű időtartamot és annak érvényesítésére a fél jogosult. A törvényi rendelkezésekből egyértelműen következik, hogy amennyiben valamelyik fél a perbe annak későbbi szakaszában lép be, azonban a per figyelembe vehető időtartama meghaladja annak észszerű időtartamát, úgy vagyoni igény érvényesítésére válik jogosulttá, függetlenül attól, hogy a perbeli részvételét követő időszak önmagában nem haladja meg a törvényi észszerű időtartamot.

[19] A vagyoni elégtétel intézményét a jogalkotó az EJEB Gázsó kontra Magyarország ügyben meghozott ítéletében foglalt felhívás alapján, az Emberi Jogok Európai Egyezményének 13. cikkében foglalt követelmény teljesítése érdekében vezette be a jogrendszerbe. Mivel a jogintézmény bevezetésére az Emberi Jogok Európai Egyezményének végrehajtása érdekében került sor, ezért a törvény alkalmazása során figyelemmel kell lenni az EJEB gyakorlatára is. Ugyanakkor a hatékony nemzeti szabályozás a tisztességes eljárás követelményének érvényesülése érdekében egymástól eltérő is lehet: az EJEB a Szaxon kontra Magyarország ügyben (no.54421/21.) a Pevtv. szabályozását és kialakított gyakorlatát kellően hatékonnak találta.

[20] Helyesen vette alapul az elsőfokú bíróság, hogy a jogutód a perből elbocsátott jogelődjének helyébe lép; a jogelőd elbocsátásáig végzett perbeli cselekmények és az addig meghozott bírói határozatok vele szemben is hatályosak [az alapperben alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 62. §-ának (3) bekezdése]. A perrendtartás a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy tekinti, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, a jogutódlással a perben a teljes körű jogfolytonosságot kívánja biztosítani. Mindebből következően a vagyoni elégtétel iráni követelés – eltérő törvényi rendelkezés vagy a felek eltérő megállapodása hiányában – a jogfolytonosnak minősülő jogutódot illeti meg a Pevtv. alapján számítandó, vagyoni elégtétel alapjául szolgáló teljes időtartamra. Ezért a kérelmező érvényesíthette a perbeli jogelődjének perbeli részvételére eső időtartamára is a vagyoni elégtételt, de nem azért, mert a vagyoni elégtétel iráni követelés tekintetében következett be – anyagi jogi – jogutódlás, hiszen a jogelődöt ilyen követelés a halála időpontjában nem is illette meg, hanem azért, mert az eljárásjogi, teljes körű jogutódlás folytán úgy kell tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig maga a kérelmező vett volna részt (pl. BDT2023. 4700). Ez alóli kivétel, hogy ha a jogutód nem lép a jogelőd helyébe, mert a perből nem bocsátják el, így nem következik be teljes alanycsere, úgy a jogutód csak a perbelépésétől jogosult vagyoni elégtételre (Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.101/2024/2. számú végzése).

[21] A bírói gyakorlat abban is állást foglalt, hogy az eljárási többes jogutódlás esetén – az előzőek szerint nem vitatva, hogy a jogutód perbeli részvételétől az észszerű idő megsértése a saját sérelme – a jogelődöt megillető vagyoni elégtétel a jogutódokat együttesen vagy egészében külön személyenként illeti meg, utóbbi esetben voltaképpen

megtöbbszörözve a vagyoni elégtétel összegét. A Pevtv. a jogutódlás tekintetében semmilyen szabályt nem tartalmaz, ezért több jogutódot megillető vagyoni elégtételre jogosultság meghatározása során a bíróságoknak tekintettel kellett lenni az Alaptörvény 28. cikkéből és a Pevtv. 9. §-a (4) bekezdésének utaló szabálya értelmében a Pp. Preambulumából is következő iránymutatásokra, különösen a magánjogi jogviták tisztességes eljárás elvén nyugvó rendezésének és az anyagi jogok hatékony érvényre juttatásának az elismert céljára. Ennek során kiemelten kellett értékelni, hogy a jogalkotó a vagyoni elégtételt az igazságszolgáltatási tevékenység hatékonyságának ösztönzése, a polgári peres eljárások elhúzódásával szembeni hatékony jogorvoslat megteremtése céljából vezette be és egy olyan modellt alkotott, amely számszerűsíthetően az eljárás időtartamához és a jogosultak perbeli részvételéhez kapcsolta annak mértékét.

[22] A kérelmező jogelődje pedig napi 400 forint vagyoni elégtételre és nem napi 2 x 400 forint vagyoni elégtételre vált jogosulttá a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. §-ának (2) bekezdése alapján. A jogutód kérelmező észszerű időn belüli befejezéshez való joga a személyében csak akkortól érvényesülhetett, hogy félként a perben részt vesz, azt megelőzően csak a jogelődje perbeli részvétele miatt lett jogosult vagyoni elégtételre. Az alapjogi sérelem ugyan nem osztható, azonban ezt a sérelmet a perbe lépéséig nem a kérelmező, hanem a jogelődje szenvedte el, azaz erre az időre nem az ő jogsérelmét kell kompenzálni, hanem a jogutódlás folytán vált jogosulttá a jogelődjének erre az időre járó vagyoni elégtételére. Az a jogkövetkezmény, hogy az eljárásjogi jogutódlás folytán úgy kellett tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig részt vett volna, nem eredményezheti, hogy több vagyoni elégtételre lenne jogosult, mint amely jogelődjét összesen megillette volna. Az ellenkező értelmezés ahhoz a nyilvánvalóan nem támogatható helyzethez vezetne, hogy az eljárás elhúzódásáért felelős bíróság fizetési kötelezettsége nem attól függene, hogy hány fél részére okozott sérelmet, hanem hogy a sérelmet szenvedett félnek hány jogutódja van. Ha a perben részt vett félnek több jogutódja van, akkor az egyes jogutódok a perbelépésük engedélyezéséig nem a jogelődjüket megillető vagyoni elégtétel egészére, hanem erre az időszakra együttesen jogosultak arra a vagyoni elégtételre, amely jogelődjüket összesen megillette volna. A jogutódlás nem eredményezheti a jogszabály szerint járó vagyoni elégtétel megsokszorozódását (pl. Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.313/2025/2. és Pkf.II.20.125/2026/2. számú végzései).

[23] Nem mond ennek ellen az EJEB hivatkozott gyakorlata sem. Ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helytállóan rögzítette: az EJEB által megítélt igazságos elégtétel összegére részletes, a kártérítés összegét előre is konkrétan meghatározhatóvá, kiszámíthatóvá tévő szabályozás nincs is, még annak figyelembevételével sem, hogy a bíróság törekszik a kártérítés összegére standardizált szabályok kialakítására. Az összegszerűség egyedi mérlegelése mellett ezért nem tehető olyan megállapítás, hogy az EJEB kötelezően a jogutódok számától függetlenül azonos mértékű jóvátétel ítélendő meg. Ezzel szemben a Korm. rendelet 1. §-ának (2) bekezdése az egy fél viszonylatában megítélhető vagyoni elégtétel napi összegét 400 forintban szabályozza, azaz nem az EJEB gyakorlatában jelentkező mérlegeléstől teszi függővé.

[24] A Pevtv. alapján megítélt vagyoni elégtétel összege ezért a figyelembe vehető napok számának és a Korm. rendeletben meghatározott konkrét napi tételnek a szorzata; ekként utóbbi esetben határozható meg egyértelműen, hogy a jogelődöt milyen mértékű vagyoni elégtétel illetné meg. Nem következik ellenkező eredmény a hivatkozott alkotmánybíróági gyakorlatból sem. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljárás követelményét és ezzel kapcsolatban a bíróságokra irányadó értelmezési követelményeket elemezte, de nem érintette a jogutódlás kérdéskörét.

[25] Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti, hogy a kérelmező érvelésének elfogadása oda vezetne, hogy egy az alapügyben érintett fél pl. az ügy befejezését közvetlenül megelőző engedményezéssel korlátlan számban maga jogosíthatna fel bárkit a teljes vagyoni elégtétel követelésére.

[26] A kérelmező mindezek megítéléséhez alaptalanul kérte azt is, hogy az ítéltábla keresse meg az Igazságügyi Minisztériumot az EJEK gyakorlatának mikénti értelmezése érdekében. A fellebbező fél kötelezettsége ugyanis a Pp. 371. §-a (1) bekezdésének b) és d) pontjai alapján, hogy a fellebbezésben feltüntesse a kért felülbírálat okát és azt az anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést, amelyre a fellebbezését alapítja; ezek alapján pedig a félnek – és nem például az Igazságügyi Minisztériumnak – kell feltüntetnie a fellebbezés alapjául szolgáló jogi érvelést. Emellett a bíróság egyébként sem háríthatja át valamely jogszabály értelmezését (Alaptörvény 28. cikk) egy közigazgatási szervre.

[27] A kérelmező másodlagos fellebbezési kérelmével összefüggésben pedig az ítéltábla azt hangsúlyozza, hogy az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 62. §-ának (3) bekezdése szerint a jogutód a perből elbocsátott jogelődjének helyébe lép, a jogelőd elbocsátásáig végzett perbeli cselekmények és az addig meghozott bírói határozatok vele szemben is hatályosak. Mindez azt jelenti, hogy az 1952. évi Pp. a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy tekintette, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, hiszen a jogutódlással teljes körű jogfolytonosságot kívánt biztosítani. Erre figyelemmel a vagyoni elégtétel iránti követelés – eltérő törvényi rendelkezés vagy a felek eltérő megállapodása hiányában – a jogfolytonosnak minősülő jogutódot illeti meg a Pevtv. alapján számítandó, vagyoni elégtétel alapjául szolgáló teljes időtartamra. Ezért a jogutód a jogelődje perbeli részvételének időtartamára is követelhet vagyoni elégtételt, de nem azért, mert e követelés tekintetében – anyagi jogi – jogutódlás következett be, hiszen a jogelődöt ilyen követelés a halála időpontjában adott esetben nem is illette meg, hanem azért, mert a teljes körű eljárásjogi jogutódlás folytán úgy kell tekinteni, mintha a perben mindvégig a jogutód vett volna részt (BDT2023. 4700., Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.289/2023/2. szám alatti végzés). Az 1952. évi Pp. 65. §-ának (1) bekezdéséből következően azonban perbeli jogutóddá – peres féllé – a perbelépő személy akkor válik, ha az azt megengedő végzés jogerős (BDT2013. 2902.); a perbelépési szándék közlése az eljáró bíróság e körbeni határozata meghozatala hiányában az alapperbeli felperes személyében még nem eredményezett változást. Mindebből következően mindaddig, amíg a perbeli jogutódlást jogerős végzéssel a bíróság nem állapítja meg, a perbe belépő fél nem tekinthető félnek a perben és ezért csak jogutódként, nem pedig saját jogán, mint peres fél jogosult vagyoni elégtételre. Mindez független attól, hogy mely okból nem került sor a jogutódlás jogerős megállapítására; a vagyoni elégtétel érvényesítése iránti eljárásban az elsőfokú bíróság által is rögzítettek szerint az alapügyben eljáró bíróság

pervezetésének helyessége nem vizsgálható; a vagyoni elégtétel nem szolgál az eljárás bíróság eljárási szabálysértése miatti reparációként. A kérelmező jogutódlását az alapperben eljárás bíróság csak 2025. szeptember 25-én jogerőre emelkedett végzéssel állapította meg, eddig az időpontig a kérelmező nem volt peres fél; így a vagyoni elégtétel ezen időpontig (amely a jelen eljárásban érvényesített teljes időszakot felöleli) csak jogutódként jogosult vagyoni elégtételre a már kifejtettek szerinti mértékben.

[28] A másodfokú bíróság a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése szerint az elsőfokú határozat felülbírálata során kötött a fellebbezés jogi érveire; a kérelmező fellebbezésben megjelölt 71 nap levonásának mellőzését kizárólag azon indokkal kérte, hogy legkésőbb 2010. szeptember 2. napjától őt nem jogutódként, hanem félként kell tekinteni, amely hivatkozása a fentiek szerint nem volt alapos. Az ítéltábla egyéb fellebbezési jogi érvelés hiányában nem vizsgálhatta, hogy ezen időtartamok levonása a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdései szerint helytálló-e.

[29] Mindezek miatt az ítéltábla helybenhagyta az elsőfokú bíróság végzését a Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 383. § (2) bekezdése alapján.

[30] A kérelmező fellebbezése nem vezetett eredményre, azonban a kérelmezett arra észrevételt nem tett másodfokú eljárási költséget nem számított fel, ezért arról nem kellett rendelkezni.

[31] A másodfokú eljárásban peresztes kérelmező a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése alapján köteles viselni az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket. Az ennek megfizetésére vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78. §-ának (4) bekezdésén, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (2a) bekezdésein alapul.

[32] Debrecen, 2026. július 10.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró